

ЧАСОПИСЬ
для
руських родин.
Виходить щодня
крім днів по-
недільних і святых.

БУЖОВИНА

Редакція і ад-
міністрація в Чер-
нівцях ул. Пе-
тровича ч. 2.
Передплата
10 зр.

Париска вистава в р. 1900.

В рисунковій салі промислового музею в Чернівцях мав радник двора і генеральний австрійський секретар для парискої вистави відчит, котрим хотів звернути увагу ширших кругів Буковини, що то таке буде ся париска вистава, о скільки буде там заступлена Австрія та який уділ може і повинна взяти в ній Буковина.

Ексклер думав спершу читати про „піддержуване промислу державою“, але говорив головню про париску виставу і сим викладом відповів також і на тамте питане. Дуже легко можна злучити ті справи разом, бо коли порівнуємо, як було, а як єсть, — а таку ціль має париска вистава — то пізнавши ріжницю, не тяжко нам уже запримітити, о скільки причинила ся держава до того результату. Після слів преленгента Австрія випередила разом зі Швайцарією вже з початком сего століття прочі держави опікою над промислом. Виховане і образоване народа суть вайважнішими задачами новітньої держави, а в послідних десятих літ доконано в тім напрямі великих діл. Але коли на початку нашого століття сповняли сю задачу тільки в нечисленних школах, університетах і фахових школах, то тепер старає ся держава обняти кожду гадузь людского знаня і діланя, та піднести єї фаховими студиями. Особлившу опіку мусить дати держава промислови. Неслушно говорять політики і неополітики, що фабрична індустрія убиває дрібний промисел. В Англії, тім класичнім краю фабричної індустрії, цвите заможний стан ремісничий. Тільки мусить держава зайняти ся ним, а се зазначило ся у нас основанем промислових музеїв, що виробляють смак так публики як і ремісників та заведенем курсів для майстрів, що учать їх, як користати з тих всіх прирядів і машин, що витворюють товар добре, гарно, тревало і дешево. Тим способом приспорює ся для

промислу підмогу зі всіх сторін людского знаня. Як давнійше ремісник ставав часто штукарем, так тепер штукар іде часто між ремісники. Новітній штукар став також техніком і для того зближає ся до ремесла. Що перед 100 роками становило може маєток, се можна тепер дістати за невеликі гроші, бо оно виконане улегченями новітньої техніки.

Отже будуча париска вистава в році 1900. має показати сей зріст цілого культурного світа, подати образ 100-літнього розвою усіх галузей людского діяльности. На перший погляд тяжко зорієнтувати ся, який величезний поступ зробив світ в послідних 100 роках. Але ми потребуємо тільки взяти поодинокю котру небудь гадузь промислу чи науки а з єї розвою можемо виробити собі понятє про минувші відносини перед 100 літами. Прирівняти першу незручну і немічну парову машину до теперішних парових машин у кожній галузі промислу а передовсім в услугах комунікації на суши і на мори — яка се величезна ріжниця! Нинішня єїть залізничка з блискавичними і салюновими поїздами, або нинішні панцирні военні або локеусові пасажирські пароходи в прирівнаню до перших проб парової їзди найліпше показують ту величезну ріжницю межі колись а нині. Так само і будівництво, що при кінци тамтого століття занемало було цілком, так що ограничазо ся на будованю домів без стилю і пляну, без симетрії і смаку мов касарні або коробки які, розцвило ся в нашім століттю, свободно від всіх пережитих стилів, однак користаючи з них, всіх після потреби і волі. Теперішні мешканя мають за ціль не лиш відповісти якомусь стилю, але передовсім вигоді мешкаючих, їх уподобаням і занятям, а при тім достроїти ся до цілого окруженя природи і положеня. А попри те треба лише згадати про ті величезні будівлі для вселюдного ужитку, як канали, величезні мости, тунелі, що би з подивом глядіти на здобутки нашого столітя а з цікавостію на заповіджону париску виставу, що представить цілий той розвій.

І так в кожній галузі людской діяльности можна буде там набрати наглядно ясного пере-свідченя, на чім тепер стоїть культура. Єї не можна вже тепер міряти, як було до недавня, зужитем скількості мила — значить, де більше минає ся мила, той край і культурніший — але скорше після урядженя мешкань і способу веденя житя. Наші потреби і вимоги зросли страшенно, а все те відбиває ся у вигіднім, вибагливім і елегантнім урядженю мешканя. Се буде також одним з важних предметів всесвітньої парискої вистави. Ще нині бачимо хатки низькі, вогкі, невідліні, які ставились в нашім століттю, але-ж і бачимо, як одна за другою паде під чеканом чоловіка, що би зробити місце другій — яєній, вигідній, здоровій. Уже і по селах ставлять рілники нині стайні ліпші, н-ж їх хати були на початку сего столітя. Або одежа — приступна сразу тільки верствам замож-нім, нині стала власностію усіх, навіть найбід-нійших верств людности. — Ткацтво поступило нині так, що вироби єго стають неможливо дешевими, вже майже не платить ся за материял, але тільки за роботу. А що більше, нині зужитковують ся навіть відпадки при ріжнородних продукциях; при дестіляциях нафти, газу і пр. повстає бензина, аніліна і пр. З дерева робить чоловік папір, а з него колеса до возів, навіть цегли, і то огнетревалі. Ціла індустрія теперіш-на — се незвичайне зявище, она подає докладний образ нашого часу.

Класи посідаючі (не гроші) помагають не-посідаючим: устроюють шпиталі, притулища, товариства запомогові, шпихлірі, товариства просьвітні, доми убогих, товариства ратункові, лічницї, — словом: економія соціальна стала нині обовязком людий, она є зявищем діланя чо-ловіка.

Коли в 1840-вих роках один генерал за-проекував у Відни, що би для людий, шукаючих праці заложити колонії в Австралії, висьміяли єго за те; нині стала колонізація обовязком

27

ЗАЛІСЄ.

Повість

ОСИПА МАКОВЕЯ.

(Дальше).

XI.

Скоро перший більший сніг покрив землю, Заборовский урядив лови в своїх лісах. В день ловів уже зрана в дворі стали приготовляти ся для гідного прийнятя гостей з міста і з околиці. Мали приїхати кілька урядників із староства і ради повітової, сам староста і сам маршалок повітовий, і деякі сусіди, між ними і Більский.

Ще ніхто з гостей і не зайхав до двора, як рано по селу пішла чутка, котра гнеть дійшла і до двора, що злодії обікрали громадску касу; мало бути в ній найменше два тисячі, в тім і гроші, зложені на будову церкви. Злодії виломили стіну, розбили касу і все забрали. Вартівники спали в сусідній хаті і не чули нічого.

Коли о тім дізнав ся Славко, зараз ви-брав ся в село, аби вивідати ся децо близше.

Але ше не вєспів вийти за браму, як на под-віре двора вступив сам вїйт Костишин, одягнений в кожух, минув мовчки Славка, зняв лише капелюх і пішов до кухні. Славко вернув ся. Вїйт хотів бачити ся з дідичем. Мав міну налякану і безрадну.

Заборовский надійшов із стодоли і при-няв вїйта в канцелярії. Коли Славко хотів іти до своєї комнати, Заборовский сам єго закликав:

— Ходіть, пане Левіцкий, послушайте! Може що порадите! А то нечуване, що би в Залісєю такі злодії завели ся! Адже они і мене можуть обікрасти! Чи дали ви вже знати до жандармерії? — спитав Костишина.

— Дав, прошу яєного пана — відпо-вів той. — Що-ж мені тепер, паноньку, ді-яти? Адже я тепер на жебрачу торбу зійду, як мені скажуть всі гроші звернути!

— Які-ж там гроші були? — спитав Славко.

Костишин кинув зпід лоба непевними очима на Левіцкого і відповів: — Були гроші податкові, були братекі гроші, виро-товані з церкви...

— Чому-ж ви гроший податкових не

занесли зараз до уряду, а ту тисячку до щадницї? — питав ся Левіцкий.

— Та я хотів нині занести!

— Акурат нині!... Чому-ж не вчера, не передвчєра?

Костишин дивив ся лютими очима на Славка.

— Чого-ж ви хочете від мене? — пи-тав ся Заборовский.

— Порадьте, паноньку, що робити?

— Почекайте, може гроші найдуть ся — втихомирював Заборовский.

— А коли не найдуть ся? — допи-тував ся вїйт.

— Ну, то пропало!

— Нещасна громада, — замітив Славко — одна біда за другою. До кількох міся-ців — оркан, зливи і гради, пожар церкви, лихі жнива і крадіж громадских гроший. Люди мусять третій раз платити податок... додав ще Славко нарочно.

— Як третій раз? — спитав ся За-боровский.

— Пан вїйт скаже вам, як — відпо-вів Славко.

— Та я нічо... прошу пана... от жар-тують собі панич — оправдував ся вїйт. — А мені тепер не до жартів. Але я вже

держави, котра мусить зарадити надмірови сил працюючих.

Дальше виказав прелегент наглядно розвіи штуки воєнної і підніс, що тая штука стала нині спільним добром усіх держав і народів, бо она має охороняти людей, уможливити безпечний перевіз его майна з одного кута світа в другий, а наглядно доказ того бачимо на маринарії військовій, котра у всіх напрямках спмагає маринарку торговельну.

Се в короткості програма вистави парискої. Прелегент розвинув ту програму вправді коротко, але так поучаючо, що перед слухачами став повний образ розвою нашого століття.

Відповідно до тої програми буде ціла вистава поділена на 18 груп, а властиво ціла вистава буде обнімати 18 вистав світових; кожда з них буде поміщена в осібнім павільоні, а кожда держава буде в ній репрезентована. Франція сама займе 50%, а прочі держави разом других 50% місця призначеного. Держави, що беруть участь в тій виставі, суть: Англія, Бельгія, Швайцарія, Італія, Німеччина, Австрія, Росія і північна Америка. Крім тих великих держав возьмуть участь правдоподібно і менші; але ті будуть мати свої осібні павільони в районі названім „для трусливих“ т. е. для тих, що не мають відваги зрівнати ся своїми культурними здобутками з великими культурними державами.

Також не забравне на виставі чогось сензацийного — чим кожда вистава притягає здивуючих. На попередній виставі була вежа Айфля таким дивовищем, на будучій виставі хочуть Французи ще чимсь велитнійшим здивувати світ. До тепер вплинуло не менше як 800 проектів, а з них узнали 84 такими, що їх можна прийняти. На котрий з них рішить ся комісія, ще не знати.

Австрія не буде мати так багато місця на виставі, тож і уділ Буковини в виставі мусить обмежити ся тільки до найзнатнійших галузей промислу, який край посідає. Тим промислом єсть безперечно деревна індустрія і нею може край сміло повелічати ся і повинен відповідно заступити его на виставі.

Бесідник закінчив свій виклад обясненем, що він їздить тепер від міста до міста і завизує та заохочує всі краї Австрії до живого уділу, а в Чернівцях побачив себе з приятністю в таким численнім і достойнім товаристві.

І справді на відчиті були всі найвисші личности міста. Президент граф Гоес явив ся з жінкою, був митрополит Чуперкович, професори університету і багато иншої вибраної цу-

мушу їти; може жандарм прийшов — сказав війт і зараз виніс ся.

Жандарм справді небавом явив ся в селі і пішов оглядати місце крадіжки; казав спровадити вартівників і замкнути їх, аби не втікли; а сам став оглядати з середини і з надвору стіну, до котрої була прибита громадска скарбона. Видко було, що злодій силував ся перше відбити скарбону від стіни, щоб єї цілком забрати, а коли ему се не вдавало ся, скарбону на стіні лишив, але розбив єї, що ему видко лекше пішло. З надвору один гак, котрим була примоцована скринка до діля, був відігнений. Жандарм найшов там малий кусень кожуха, а на відігненім кінці гака троха вовни; очевидна річ, злодій при роботі спішив ся і завадив кожухом о гак. Найдений кусень кожуха жандарм незамітно сховав.

Оглянувши місце, він переслухав всіх підозрілих людей, котрих ему вказав війт, перетрусив дві хати, і зараз вибрав ся в дальшу дорогу.

Ідучи попри двір він бачив, як саме в ту хвилю заїхало там кількох панів з мі-

блики. По скінченю викладу подякував граф Гоес сердечними словами радникови двору Екнерови за інтересне і поучаюче представлене річи.

НОВИНИ.

Чернівці, дня 30-го марта 1897.

Краєва рада шкільна відбула засідане дня 17 марта, на котрім председагель гр. Гоес згадав щирим словом помершого члена краєвої ради шкільної, професора університету др. Изидора Ончула. При полагожденю дневного порядку іменували: Помічного учителя Петра Магаса в Чернівцях молодшим учителем в шестикласовій школі при улици соймовій; учителя Юрия Бурчу надучителем при двокласовій школі в Ботушанах. Гімназійному учителеви Константинови Максимовичови в Радівцях признали стабілізацію і титул професора. Гр. ор. сотрудник Иван Волощук установлений суплентом для уділяння науки релігії при гр. ор. гімназії в Сучаві. Учителька А. Маврібер перенесена на власне жадане в стан супочинку. Кільком особам з учительского стану признано додатки службові і уділено з-помогі. Порішено поданя учеників зі всіх середніх шкіл Буковини о увільнене від чесного. Принято до відомости справозданя обох інспекторів про інспекції шкіл за місяць січень і лютий.

Особисте. Президент краю граф Гоес поїде дня 1. цвітня на вісім днів до Відня. Подорож має стояти в звязи з переведенем важних краєвих справ.

Соціал-демократичні послы разом з трема радикальними рускими послами і стояловцями постановили поставити президента міністрів гр. Баденього перед суд парламенту за надужитя виборчі в Галичині. Щоби се перевести, шукають они в раді державній потрібних сорок підписів.

Почестним горожаньством для бувшого старости сторожинецького Йосифа Відмана показали свою вдячність і поважане громади Калінівці, Вербівці, Чортгорія, Волока, Горішні і Долішні Станівці та Бобівці. При офіціальнім працаню в Долішних Станівцях вручили заступники тих всіх громад почесні дипломи поважаному старості, що тепер заняв стансвиеско директора черновецького маїстрату.

Мігермаер називає ся посол до ради державної, що его не хоче ніхто прийняти до себе. Мігермаер вийшов з дона віденьских антисемітів

ста, між ними і староста і повітовий маршалок. Жандарм уважав потрібним подати люстраторови Дзюбиньскому до відомости крадіж у громадській касі.

Всі панове дивували ся незвичайно, але, звісно, не могли нічо порадити. Жалували війта, що має такий клопіт, і брали все на карб „wyzutków społeczeństwa“, які тепер на жаль веюди завели ся з причини безвіря і радикалізму. З жандармом не балакали багато, їх то мало обходило, бо спішили ся на обід; один лиш люстратор повітовий і з обовязку свого і з очевидної цікавості став випитувати жандарма о тім, що той вислідив. Славко бачив ту сцену і не втерпів, щоб не приступити до них. Буцім хотів привитати ся з знакомим люстратором, а поправді хотів почути дещо з оповіданя жандарма. Той оповідав, що ніяких познак не найшов, лише кусень шкіри, очевидно з злодійского кожуха.

Почувши се, Славко прийшов нагло на дивний здогад; але не відважив ся его виявити при люстраторі, тільки аж коли жандарм вийшов з двора на дорогу, здержав его:

і е з заводу кельнером. Соціал-демократи закинули ему, що він е простий кишеньковий злодій. Коли зявив ся в парламенті при отвореню ради державної, всі послы привитали его загальним „фуй“, а він не смів навіть заняти свого посольского місця.

Карний відділ в школі, що его проектували деякі учителі, як ми свого часу доносили, був предметом дуже живої наради на загальних зборах Товариства учителів і учительок в Чернівцях. Против такого педагогічного способу виступив з переконуючими аргументами інсп. Попович, а заразом підніс гадку урядити захоронку для дітей. В дискусії взяли уділ дир. Фавстман і уч. Шульц і Салабан.

Заводи нових послів в раді державній. На 425 послів е 169 власнителів більшої або менчої посілости землі, 57 адвокатів, 36 професорів, 28 сьвященників, 19 промисловців, 20 ремісників і челядників, 13 купців, 6 реставраторів і різників, 8 лікарів, 9 приватних урядників, 13 державних урядників, 6 будівничих, 3 управителі приватних дібр, 4 урядники обезпечень, 3 учителі, 2 міністри, 3 бувші міністри, 2 пенсіоновані урядники, 6 редакторів, 4 писателі, 2 малярі, 2 інженери, 2 секретарі комнат торговельних, 1 нотар, 6 капіталістів, 1 банкір.

Мадярске панаміно. Публична опінія Угорщини сильно обурена скандалом, що стоїть у звязи з торічною ювілейною виставою в Пешті. Віденьські часописи описують се так: Група европейских капіталістів з Берлина і Відня відкупила за 1,400.000 зр. вступні білети на виставі, але інтерес пійшов так кепско, що підприємці не відобрали своїх грошей і не хотіли заплатити комісіонерам, котрі придбали їм ту операцію, обіцяних 100.000 зр. Комісіонери звернули ся до суду і підчас судового дохожденя заявили, що обіцяна сума мала бути хабаром, призначеним для одного з висших урядників міністерства торговлі, котрий приказав передати єї одній дуже близькій ему дамі. Та дама з обуренем відперла заяву комісіонерів, але два з них заявили, що они можуть навіть поіменно назвати урядника з котрим вели переговори. Однак председагель суду не позволив їм назвати урядника по імені і старав ся перервати скандальну розправу, та се ему не вдало ся, бо міністерство судівництва під пресією публичної опінії зарядило в тій справі остре слідство.

Наслідки злуди. В Чехах, в ночи 19. марта приключив ся цікавий случай злуди. З Подолу до Жижкова вертав фабричний робітник Коцурек. На дорозі подибав він бурею повалений хрест, коло котрого задержав ся на хвилю і придивляв ся. Ненадївно почув він неоподалік крик

— Я би вам, пане, хотів сказати в справі сеї крадежи свій здогад. Очевидно застерігаю ся, що нікого не хочу підозрівати, але сказати я повинен.

— Прошу — казав жандарм. — Я вам навіть буду вдячний за то.

— Рано був ту в дворі війт Костишин, одягнений в кожух, і, коли добре тямлю, на рукаві у него була видерта шкіра, так завбільшки, як сей кусень, що ви показували.

— У війта! — дивував ся жандарм. — То не може бути! Такий порядний чоловік!

— Я не кажу, що він не порядний, але що вам шкодить, вступити ще до него і так мов від нехочу придивити ся?

— Розуміє ся, піти — піду, але я не вірю, то не може бути...

(Дальше буде).

і взиване о поміч, оглянув ся і спостеріг поза собою жінчину, що кричала. Коцурек відізвав ся і почав її питати о причину її переполоху. Жінчина не то що не успокоїла ся, а почала ще більше кричати. Коцурек думаючи, що має до роботи з божевільною, пішов дальше своєю дорогою. Жінчина повернула назад і побігла з криком і зойком просто до Падолу. Ту вбігла до найблизшого дому Адальберта Прохаски молочного гандляря. Нагале появлене тої жінчини, так налякало жену Прохаски, що она повалила ся мов нежива на землю і дістала вибуху крови. З запуганих відповідей надбігшої жінчини, довідали ся, що при тім поваленім хресті нібито мав напасти її якийсь мужчина, зловити за руку і куди то тягнути. Однак она видерла ся і утікла аж до того дому. Се оповідане розійшло ся по місцевості і цілий день оповідали собі куми розличні страшні історії про розбійничий напад. Довідав ся о тім Коцурек і зголосив ся до поліції, щоби там розповісти правдиву подію і пожити кінець сплетням. Перед поліцією зізнав він, що коло жінчини він нікого не бачив, ані сам до неї навіть не наближав ся. Зізнав Коцурека потвердила також одна служниця з Падолу, що здалека виділа налякану жінчину і спокійно стоячого при хресті Коцурека. Приключку тої жінчини треба приписати затім не чому иньшому а злуді змислів.

Іхав — та не доїхав. Петро Мельничук з Горохівців, не доїхав до Канади, лише до Гамбурга. Там витуманили від него всі гроші, які мав (60 зр.), обстригли ему на сміх довгу чуприну і він мусів в голоді і студени повертати пішки назад у село. Так то наші люди вибирають ся за море.

Абдул Гамід, теперішній султан, має в собі примішку французкої крові. Париска „Gaulois“ подає цікаву анекдотку про родовід Абдул Гаміда. В монастири Візиток в Нант проживала перед французкою революцією інститутка панночка Амелія Дібік де Жівері, родом з Мартиніки, що прибула до Франції на едукацію. В р. 1780, панночку, маючи ледво 15 літ, підчас її повороту з пансіонату до родини взято до неволі на кораблі, котрий напали були морські розбійники. Панночку продано до гаремів султана. Султан для незвичайної краси зробив її своєю першою женою. Сином власне тої Амелії Дібік є Абдул Гамід.

О вербу прийшло сими днями до сварні в Горохівцях, перемиского повіта, між рідними братами Данилом і Войтком Гримановским. Сварня перемінилася вкорі в завзяту бійку. В бійці ударив Данило Войтха так сильно обухом сокири в плечі, що той лежить на смертній постелі.

Нещасливі пригоди. Зарібника Николу Бендара засинала глина, коли копав в ямі в Чернівцях при улиці Різницькій, і придусила его так сильно, що житю грозить небезпечність. — В ріці Сучаві коло Іцзанів найшли трупа 40-літнього мужчини, котрого вода пригнала до берега. Ідентичности не можна було ствердити. — Господар зі Старих Мамаївців 64-літній Михайло Креклевич помер від чаду з затканої печі. — Гаврило Чіганескул з Ватри Молдавії зломив собі ногу при роботі в лісі релігійного фонду в Чомурії. Бутюк зсунув ся ему на ногу і розторощив її. — В Георгієвці найшли в поточці тої самої назви тамошнього мешканця Спірідіона Рою неживого. Причина смерті не вивчена. — Зарібник Теодор Томюк забив свою любовницю Гафію Каранку зі Сторонця-Путилова в приступі злости за те, що она лягла его за ліжнество. Томюк утік був після того злочину, але власти вже найшли его. — В костелі в Радівцях уграли зі скарбонки уніятекої громади 50 зр. По злодіях нема жадного сліду.

Біль зубів — не є хоробою. Так бодай розпорядив директор почт в Женеві обіжником, що видав до підчинених собі урядників: Часто дє ся, що заняті при почті особи котрі не дбають про свої зуби, занепадають на біль зіпсутих зубів та на заналення, що через се повстають. Витягнути зіпсутий зуб а вставити штучний то одинокий лік, щоби позбутися болю. Але деякі воліють перніти, як піддати ся операції. Они не можуть працювати і роблять уря-

дови кошта за заступництво. Ся практика мусить устати. Повідомляє ся персонал, що біль зубів не буде від тепер уважати ся хоробою і ті, що опустять занятя з тої причини, будуть самі оплачувати за себе заступників.

Дрібні вісти. Заступник президента львівського вишого краєвого суду Дилевский прибув до Черновців на кількадевний побут. — Еміграційна горячка обнімає галицьких селян, від Тернополя доносять, що в тамошній охрестности пачинає ся знов прокидати еміграційна горячка. Сими днями виїмівало де Бразилії около 50 осіб селян з сіл Ладичина і Людвиківка. — Межи Чернівцями і Львовом буде курсувати другий посиішний поїзд почавши від першого мая. Буде мати его добру сторону, що буде безпосередно дучити ся з посиішним поїздом Львів-Відень. — В Мехику помер недавно один колоніст. Покійний уродив ся 1742 р., значить прожив ні менше ні більше тільки 154 літ. — Касаційний трибунал у Відні потвердив засуд смерті, виданий на Фока, котрий в своїм часі урядив був замах з бомбами. — Парискі письма доносять, що кухаря Фльомонта узнала комісія асентерункова за нездатного до служби, бо виміри вказали, що не найде ся нігде мундур, котрий би міг обняти таку великаньську живучу масу.

Ланка на тхорі.

Написав

Стефан Пятка.

6)

(Дальше).

Дивить ся Василь Козодій на тоту скринку і пізнав її: то була тота сама ланка на тхорів, в котрій колись знайшли в Шапки Федора кільканайцять пауш бакуну, ланка котру він нераз малім хлопцем бачив щодень в нанашка під припічком яко ковбицю. Ему ще й тепер стало приємно, коли пригадав собі, як то він Шапкам порядно відплатив ся за своє підбите око. Тоту ланку в союзі з нанашкою Шевчихою піддали ему чудесну гадку, в який спосіб можна сватови Онофрови Безвусому кинути колоду під ноги, але таку колоду, щоби на кождім кроку о ню потикав ся.

— Пожди, поваго громадека, я тобі покажу — подумав Василь Козодій — ти начальник, ти тесть мого брата, ти мене зверг з присяжного, пожди, я тобі покажу Безвусий кметю, що і я маю голову на карку.

— А що, Василю, дасть Лейба що за тоту домовину? — спитала Пелага Шевчиха похресника. — Може хоть пів літри дасть, коли питає, треба ратувати хорого чоловіка.

— Я не так радив би, мамусю — мовить Василь і взяв порожню фляшку з полиці, став ніби пити до себе.

— Ну, якже ти радиш сину, говори, ми слушаємо — намагала Шевчиха.

— Ви ліпше продайте Лейбі хату, ґрунт, ви і так мало коли в хаті з донькою мешкаете, чи сидите. Маєте палити свою хату другий раз, і сидіти знов в криміналі, щоби мій сват Онофер Безвусий з того тишив ся, ліпше позбудьте ся відразу всього. Розв'яжете ся з хатою, розв'яжете ся з ворогом сусідом і з зятем також розв'яжете ся, бо не буде вас колоти шилом і вашу доньку также.

— Добре, Василю, радиш — признавала Шевчиха. — Приведи сюди Лейбу, я зараз ту при людех запишу ему все і відпишу ся; спродам хату, ґрунт і з добрими людьми забавлюся. І так тото жите коротке; а тому безвусому покажу, що я значу. Думає, що він богач, то вже може мені казати „добре, що то зять коле“? Я собі также богачка, зараз спродам все.

— А мені що за того буде, як спроваджу Лейбу?

— Що схочеш сам, дам баришівного, бігме дам, і ціду сотку дам, щоб я так здорова, що дам.

— І ланка моя буде, вийтихо...

— Бери собі, як хочеш, і зараз, я й так в коморі за кождим разом коли йду, то ноги о ню обтовкаю — признала стара вийтиха.

Невісти одноголосно притакнули мудрій раді Василя Козодоя. Тоту гадку, щоби Шевчиха спродала батьківщину Лейбі, всім сподобала ся, всі подивляли Василя „бешгефранта“. Пригадали собі, що він таки в чіпці уродив ся, а хоть „кренцбаба“ покійна тої чіпчик з щастем собі сховала, то таки розуму не могла ему відобрати.

В недовзі воскрес і благовісник Лейба, прийшов відвідати Лучку Дучку, привитав ся з недужим а на Шевчиху тільки оком глипнув, так зараз пізнав, що ту для него пше-ниця пристигла, в самий добрий час під серп і до стодоли. З початку жид змагав ся, не хотів купувати; говорив, що Онофер Безвусий тепер начальником а до того з цюпом рука в руку, то він би его з села вигнав, як би довідав ся, що від его сусіди хтось иньший купує ґрунт і хату.

Літру оковити Лейба приніс і двоє хліба, але поклав все не на столі, тільки в головах коло недужого; ніхто отже і думати не міг, що то могорич Шевчиси. Він з початку велів Пелазі йти до свого сусіда і начальника Безвусого на пораду.

Пелага Шевчиха попала ще в більшу злість не хотіла й слухати того, тільки налягала на жида, щоби рішив ся купити.

Куми одну горівку троха розпустили, другу таки випили, трохи щось вимастили і на недужого Лучку, але мало що... Хлібець також розхпали, один дїтвом, другий собі по дрібці, треба було принести ще, Лейба, нема що казати, приніс ще, тим разом поставив на столі ніби могорич, але все ще вагував са торгу добувати, говорив пошепки і з Шевчихою і з її донькою і з Василем, але на правду не годив ся.

Вже стало вечеріти, по пятій літрі хлопці послабля, невісти також: слабші голови стали по кутах дрімати, сильніші обступили Лучку Дучку на постелі, допитували ся, чи вже вмирає, чи може не схотів би написати тестамент.

Пелага Шевчиха також мала досить в голові; она вхопила ся комена, гляділа по нім за клямкою від дверей. Лейба тоту спостеріг, штуркнув Василя, зрозуміли ся: взяли оба бабу по підбоки і повели її на свіжий воздух; донька Шевчихина также пішла велід за ними.

В самий вечер взяв Лейба Пелагу Шевчиху на віз, зарив її в солому, посадив коло неї Василя Козодоя в головах а її доньку в ногах сам коні в руки, поїхав до міста до нотаря, вискоком поїхав. Ту в нотаря спродала Пелага Шевчиха хату і ґрунт за умовлену круглу суму сорок ринських, при чім свідками були также Василь Козодій з донькою Пелаги Шевчихи, также Пелагою. Гроший всіх Лейба не дурний був давати. Дав Пелазі тільки десятку на руки, друга десятка пішла на могорич і два ринські Василеві баришівного, а двацять ринських трутви собі жид за залеглий податок що від року ніхто не оплачував.

Аж на другий день довідали ся люди о тій продажі: Лейба показав вїтові нотаріальний контракт і осьвідчив ся людьми що він не хотів від Шевчихи ґрунту купувати, але она его присидувала.

Онофер Безвусий перший раз у своїм житю дізнав такого чувства, мов би ему виострену бритву приткнув хто до гортанки. Він бачив тепер жида під боком під своїми будинками; Шевчиха паниця хоть хату своєю палила, не видавала ся таким страшним ошпиром, як проворний і хитрий жид нехрист. І то в який дивний спосіб вихіснував жид глупоту паниці і забрав за сорок ринських власність, за котру Онофер Безвусий був би дав всім соток не надумуючи ся, тільки одно мав на думці, що не хотів купувати: жалувал кривдити її дочку і ще більше її зятя, чоловіка доброго онещасливленого такою тещою.

Не тільки сам Лейба похвалив ся перед вїтом „файним гешефтом“, хвалила ся также і Пелага Шевчиха: скілько рази йшла селом пана, все кричала: „Продадам Лейбі, бо мені так хотіло ся, вїтові на збитки, нехай тепер себе велить колоти шилом, а переконає ся, чи тото мило“.

Онофер Безвусий пішов найперше до панотця, грозив, що подякує за вїтїство, коли святик в тім що не зарадить, звідти знов поїхали оба до суду, до староства, всіуди сказали „лиши пронало“, ніхто не міг нічого на тото

порадити. Всюди сказали що потреба було перше бабу подати за марнотравницю а нині замісно; она мала право свою батьківщину жидови і подарувати.

(Дальше буде.)

Телеграми „Буковини“.

3 дня 30-го марця 1897 року.

Париж. З Атен доносять, що межі союзства держав в Атенах а правительствами держав веде ся оживлена телеграфічна переписка. Надіють ся, що держави хочуть видати до Греції ультиматум, в котрім завізвуть єї, щоби відкликати війська з Крети. В тім ультиматум повідомили би також Грецію, що в припадку непослуху держави приступлять до блокади пристани Вольо. — Король приймав вчера російського агента державного з Софії Бахметієва, що тепер іменованний російським секретарем легациїним і повторив при тій нагоді свою заяву, що Греції неможливо уступити.

Царгород. Турки самі признають вже, що при різні в Токаті згинило 70 Вірменів і один Турок а в селах округу Арбагу убито 10 Вірменів; на ділі було далеко більше жертв музманської жостокости. Насильства почали ся без провокації зі сторони Вірменів. Вість, що Вірмени напали були одну твердиню, оказала ся неправдою.

Париж. Агенція Гаваса доносить з Каней, що 300 вояків французкого, італіянського і російського війська під проводом капітана Періньона відходить з трема пушками до місцевости Букаріону, щоби стеречи жерела, що достарчає Каней води та перешкодити інсургентам, щоби взяли їх під свою власть.

Атени. Відїзд наслідника трону уважають ознакою, що правительство ухвалило вже остаточні рішення.

В Чернівцях виходить уже тринадцятий рік руска газета

„БУКОВИНА“.

Від 1. січня 1896. року появляє ся она що дня кромі неділі і свят. Поміщає статі про справи буковинської Руси, але познакомлює читателів також із справами Русинів в інших землях руских. Дбає о добірні і цікаві фейлетони і взагалі о матеріял такий, що обходить кожду руску родину. Що „Буковина“ цікава і для галицьких Русинів, свідчить значне число передплатників єї в Галичині. Передплата лише 10 зр. Адреса редакції і адміністрації „Буковини“: Чернівці улица Петровича число 2.

ДРУКАРНЯ „РУСКОЇ РАДИ“

в Чернівцях.

Перша на Буковині

РУСКА ДРУКАРНЯ

в Народнім Домі

при улиці Петровича ч. 2.

приймає всякі роботи друкарські в мовах рускій, польській і німецькій.

ДОБІР БУКВ ВЕЛИКИЙ.

Роботи виконує ся скоро, солідно і дешево.

Русини! удавайте ся з роботами до своєї рускої друкарні!

• Прекрасна повість Ольги Кобилянської „Царівна“ вийшла накладом „Буковини“ окремою книжкою, котра має 424 сторін, вісімки, і коштує лише 1 зр. 20 кр., з пересилкою нерекордованою 1 зр. 30 кр., з рекомендованою 1 зр. 40 кр. Передмову до повісти написав Осип Маковей. „Царівна“ так своїм змістом, артистичним обробленем, як і благородною тенденцією визначає ся дуже поміж нашими новішими повістями.

Купити можна в редакції „Буковини“. Тут також можна дістати оповіданє О. Я. Кониського „В день святаї волі“ за 10 кр., з пересилкою 12 кр. і оповіданє Т. Галіна „Перші Зорі“ за 30 кр., з пересилкою 35 кр. Купуйте!

Для панів учителів!
INSPECTIONSBERICHT

є на складі в друкарні

„Рускої Ради.“

Просимо о замовленя.

„РУСКА БЕСІДА“

в Чернівцях

має на складі отєї свої виданя:

„ІЛЮСТРОВАНА БІБЛІОТЕКА“

для молодіжи, міщан і селян з року 1886, 1887, 1888, 1890, 1891, 1892 і 1894 по 1 зр. за рочник, а всі 7 разом 6 зр.

„ЧУМА ГОРІЛЧАНА“

сумна історія, для перестороги і науки. 80 сторін за 20 кр.

„Слова правди і науки“

з поезій Тараса Шевченка. Ціна 10 кр.

„25 повісток“

для чемних діточок.

32 сторін. Ціна 10 кр.

„ПРОСКУРКА“

Даруночок для руских діточок. Ю. Федьковича 10 кр.

На поштову пересилку треба додати по 5 кр. за річник „Бібліотеки“, а по 2 кр. за кожду поодинокую книжочку.

Замовленя приймає й редакція „Буковини.“

LINIMENT. CAPSICI COMP.

aus Richters Apotheke in Prag.

Beim Einlauf dieser anerkannt vorzüglichen, schmerzstillenden Einreibung, die in allen Apotheken vorrätig ist, sehe man stets nach der Marke: „Anker“.

Пам'ятайте на Народний Дім
в Чернівцях!

Рух поїздів залізничних

важний з днем 1-го мая 1896 після середно-європейского годинника.

Приходять	П о ї з д и			Відходять	П о ї з д и		
	поспільні	особові	міщані		поспільні	особові	міщані
до Чернівців				з Чернівців			
З Відня, Кракова, Львова, Станіславова, Коломиї і Святяча	1128	657 1028	550	До Снятина, Коломиї, Станіславова, Львова, Кракова і Відня	347	941 1029	538
З Букарешту, Яс, Сучави, Глибоки	329	912 1000	523	До Глибоки, Сучави, Яс, Букарешту	1203	717 1048	616
З Новоселиці, Садагури			1113 950	До Садагури, Новоселиці			430 612

Підчеркнені числа означають пору пічну від 6 год. вечером до 5 год. 59 мін. рано. — Середно-європейський час різнить ся від львівського о 36 мінут, а від черновецького о 44 мінут; коли на залізници є 12 год., то на львівськім годиннику є 12 год. 36 мін., а на черновецькім 12 год. 44 мінут.

Видає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

За редакцію відповідає Осип Маковей.

З друкарні „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Хромовского.